

Statsminister Odvar Nordlis tale ved åpning av Eidfjord-
anleggene.

Når jeg i dag kan sette i gang turbinene i Sima kraftverk, betyr det at vi har fått en ny og betydelig tilvekst til landets energiforsyning. Samtidig setter vi sluttstrek for en lang historie av generasjoners forsøk på å utnytte vannkraften i dette distriktet. De første forsøk på å utnytte vannkraften fant sted i 1917. Kraften var tenkt nyttet til elektrokjemisk industri, men det lyktes ikke den gang å få bygget ferdig anlegget. Arbeidet ble tatt opp igjen under siste krig, med sikte på aluminiumsproduksjon, men heller ikke dette førte fram. Den 17. juni

- 2 -

1980, en hel epoke etter de første forsøk, kan vi ta i bruk de verdifulle ressursene som renner gjennom vassdragene i Eidfjord og Ulvik.

Mange er kanskje ikke oppmerksom på hvilken enorm betydning vannkraften har hatt for oppbyggingen av det norske velferdssamfunn. Sikker tilgang på tilstrekkelig og rimelig vannkraft har vært av avgjørende betydning for industrialiseringen av Norge. Det betyr egentlig at vannkraften utgjør et fundament for vår høye levestandard. Kanskje må det ennå gå en tid før vi fullt ut erkjenner betydningen av å ha rikelig tilgang på en fornybar kraftkilde som vannkraft er. Den globale energikrisen vi står overfor i dag - og vil måtte leve med framover - vil gi vannkraften økt betydning.

Når jeg her framhever vannkraftens betydning så innebærer ikke det at vi skal bygge ut hvert eneste vassdrag som ligger til rette. Vi har hatt råd til å unnta viktige vassdrag fra utbygging for å sikre ettertiden uberørte områder. Vi vil ha råd til det framover også. Uberørt natur er også en viktig ressurs.

I området inntil de vassdrag som utnyttes i Eidfjord-utbyggingen har derfor Regjeringen gått til det skritt å foreslå etablering av en nasjonalpark. Hardangervidda nasjonalpark vil bli på hele 3.400 km². Nasjonalparken vil nødvendigvis innebære at samfunnet må avstå fra å utnytte betydelige kraftkilder. Det er klart at ikke alle vil være enig i en slik disponering av ressursene. Jeg tror imidlertid at etableringen av våre nasjonalparker i et historisk perspektiv vil fremstå som dristige og riktige

beslutninger. Vi må til enhver tid finne en rimelig avveining mellom verne- og utbyggingsinteresser. Jeg tror vi hittil har balansert interessene mot hverandre på en akseptabel måte. I energimeldingen og i Verneplan II har Regjeringen forsøkt å trekke opp linjene for 80-åra.

Et sentralt poeng i forbindelse med de senere års vannkraftutbygging har vært ønsket om å sikre de berørte distriktene en rimelig andel av de ressurser som utnyttes. Da det i sin tid ble gitt utbyggingstillatelse for Eidfjord-anleggene, ble det gitt betydelige ytelser i form av næringsfond og konsesjonsavgifter til kommunen.

I sammenheng med kraftutbygginger har det blitt reist krav overfor de statlige organer om å garantere varige arbeidsplasser.

Slike garantier kan dessverre ikke staten gi

distriktene. Det er likevel mitt håp at de økonomiske ytelser som gis distriktet, vil gi grunnlag for økt lokalt initiativ som kan sikre de etablerte og legge grunnlaget for nye arbeidsplasser.

Energipolitikk er i Norge som i de fleste industriland, et vanskelig område, preget av sterke motsetninger der vilje til moderasjon og kompromiss ikke alltid er til stede. Alle er kjent med de store vanskeligheter som såvel lokale som sentrale folkevalgte organ i den senere tid har møtt i planlegging og utbygging av nye kraftprosjekter. Men dette prosjektet viser på en slående måte at kraftutbygging ikke behøver å bety noen ulykke verken for lokaldistriktet eller naturmiljø. Selvsagt innebærer enhver kraftutbygging inngrep. Men jeg har den tro at

Eidfjord-anlegget vil bli opplevd som en nødvendig og naturlig del av lokalmiljøet. Vurderer man Eidfjord-anlegget, og veier skadevirkninger og ulemper opp mot fordeler utbyggingen har gitt og gir distriktet og landet som helhet, er jeg overbevist om at de innvunne verdiene langt overstiger ulempene.

Til slutt vil jeg takke for innbydelsen til å delta ved åpningen av Sima kraftverk, og vil gratulere med et praktfullt og kraftfullt anlegg.

Jeg vil også nytte anledningen til å gratulere distriktet, som ved sin positive holdning har gitt et viktig bidrag til gjennomføring av Eidfjord-utbyggingen, og derved bidratt til at vi kan holde energibalansen i orden for landet som helhet.

Lykke til med den videre drift av anlegget.